

Teorie organizace a řízení

garant kurzu : Prof. PhDr. Tomáš Sirovátka, CSc.
další učitelé: Prof.Ing. L. Blažek, CSc., PhDr. Jiří Winkler, PhD.

Identifikace kurzu :

Magisterské kombinované studium SPSP

Povinně volitelný kurz pro specializaci Personální řízení a organizační rozvoj
Povinně volitelný kurz pro specializace Sociální politika a specializace
Trh práce a politika zaměstnanosti

1 hodina přednášky a 1 hodina semináře týdně

Průběžné úkoly:

Semináře: určení studenti připraví na semináře referáty k vybraným problémům z přednesené látky s využitím literatury, ostatní studenti připravují stručné teze – přehled klíčových problémů a otázky k referujícím

Testy: tři průběžné testy, vždy při uzavření bloku čtyř témat

Seminární práce: rozsah do 2.500- 3.000 slov. Standardní akademický text, resp. Stať k vybranému problému z přednesené látky, s využitím předepsané a doporučené literatury.

Zakončení kurzu: zkouška – formou diskuse ke zpracované seminární práci

Cíl kurzu :

Cílem kurzu je vybavit studenty soudobými poznatky z oblasti teorie organizace a řízení. Tyto poznatky by jim měly napomoci lépe porozumět procesům, které probíhají v organizacích a návazně jim umožnit účinněji koncipovat a implementovat programy sociálních intervencí. Stejně tak by jim tyto poznatky měly napomoci k dobré reflexi a zvládnutí jejich manažerských rolí v budoucích profesích.

Program:

Přednáška 1

I Organizace

1 Organizace: pojem, systém organizace, obecné přístupy k řízení organizací
Pojem organizace, její vnitřní prostředí: organizační systém a subsystémy organizace, vnější vazby organizace.

Přístupy k řízení organizace: představy o člověku v organizaci a jeho motivaci (ekonomický člověk, sociální člověk, sebe-realizující člověk, komplexní člověk).

Teorie byrokracie. Podstata byrokracie a její rysy. Kritika byrokracie.

Literatura: Schein, 1969: 13 - 29, 61-92

Doporučená: Handy 1993: 29-51
Doporučená: Keller, J. 1996: 19-71

2 Různá pojetí organizací a řízení, jejich vývoj v teorii řízení
Vývoj: základy (vědecké řízení-Taylor, správní řízení-Fayol, Weber a byrokracie),
škola human relations-Mayo, behaviorální škola, američtí "klasikové" funkcionální přístupy,
psychologické přístupy, „kulturně“ orientované přístupy.
Klasifikace pojetí ve vývoji: organizace jako stroje a mechanistické pojetí, organizace jako
organismy a otevřené systémy, organizace jako mozky a sebe-učení, organizace jako kultury
a integrace cíli
Teoretická východiska a jejich důsledky pro zásady řízení organizací.

Literatura: **Morgan 1997: 15 - 118**
Doporučená: Havelka 1991: 15-67

Přednáška 2

3 Organizační struktury
Důvody strukturace a faktory ovlivňující organizační struktury.
Typy organizační struktury. Vztah struktury a kultury organizace.
Delegace moci. Centralizace a decentralizace. „Ploché“ struktury
Přednosti a slabá místa různých organizačních uspořádání.

Literatura: Handy 1993: 253-290

4 Organizační kultura
Pojem OK, její prvky, význam OK.
Typologie organizačních kultur (Schein, Deal a Kennedy, Handy, Hofstede aj.).
Faktory ovlivňující kulturu organizace, implikace pro organizační design.
Dynamika OK, strategie ovlivňování změny OK.
Vliv OK v organizaci a vliv na dosahování cílů organizace.

Literatura: **Handy 1993: 180-216.**
Doporučená: Nový 1993: 12 – 70.

Seminář 1 (k přednášce 1)

Seminář 2 (k přednášce 2)

Test znalostí

II Řízení v organizaci

Přednáška 3

5 Cíle a zdroje organizace, kapacita organizace dosahovat cíle

Struktura cílů: strategické, taktické a operační cíle. Cíle a úkoly. Úkoly a role v organizaci. Hierarchie a souvislosti cílů organizace, Konflikty cílů a jejich zdroje. Tři strategie tvorby cílů: mise, ustavení cílů, formování strategií.

Druhy kapacity dosahovat cíle: personál a jeho kompetence, mocenský vliv a autorita, finanční zdroje a čas, koordinační kapacita a organizační koheze. Tvorba strategie organizačního rozvoje, plánování v organizaci, využití a mobilizace zdrojů.

Thomson A. 1993 s. 20 - 56

March C.; Olsen 1997. s. 34 – 46, 86 - 102

6 Způsob a styl řízení organizace

Typy způsobů řízení: správa, koordinace, management, mediace. Faktory formování.

Ekonomický a politický styl řízení: New public management a Governance.

Řízení a vedení. Příklad řízení a vedení organizačních změn a inovací.

Autokratický - demokratický, řízení pomocí cílů, „cowboy“ style, aj. Souvislosti mezi cíli, strukturami, kulturou organizace a stylem řízení. Vliv stylu řízení na výsledky organizace.

Elmore R. 1978 s. – 188 – 226

Robbins S. 1994 s. 67 - 85

Elcock; Minogue 2001 s. 90 – 105

March. J. 1997 s. 64 - 87

Seminář 3

Přednáška 4

7 Funkce a Role manažera

Soubor rolí manažera („role set“). Změna a interní konflikt souboru rolí. Faktory změny. Interpersonální funkce, informační a komunikační funkce, rozhodovací funkce. Principy efektivního zvládnutí funkcí manažera. Role set efektivního a úspěšného řídicího pracovníka. Manažerský pracovní cyklus (versus politický cyklus řízení): plánování, organizování, vedení a kontrola.

Luthans F. 1988 s.

Robbins, S. 1994 s. 10 – 18

8 Procesy řízení a rozhodování

Etapy procesu rozhodování (racionalistický model) Strategická analýza variant v podmínkách určitosti, rizika a neurčitosti. Logická konzistentnost a adekvátnost rozhodnutí. Limity racionálního řízení. Význam informací a poznávací kapacity (Model omezené racionality rozhodování). Řídicí situace, prostor a čas jako faktor rozhodování. Kontingence podmínek. Změna pozornosti při řízení. (Inkrementální model rozhodování). Hodnoty, legitimita a důvěryhodnost alternativ jako faktor rozhodování (institucionální model rozhodování).

Stadia procesu řízení (procesuální pohled): Tvorba a implementace rozhodnutí. hledisko top-down a hledisko bottom-up. (Pramen? Znáám jen v souvislosti s analýzou P. Sabatiér) Participace na řízení.

Simon H. 1959, s. 26 – 64
Lindblom Ch. 1957, s. 78 – 88
March, J. Olsen 1993 s. 25 - 48
Sabatiér P. 2003 s. 14 - 29

Seminář 4

Test znalostí

III Moderní vývojové trendy řízení v organizaci a jejich dilemata

Přednáška 5

Trendy ve strategiích organizací

Turbulence globalizace, informační a znalostní společnost, nová ekonomika.

Velkovýrobní versus vysoce zhodnocující podniky. Rostoucí význam intelektuálního kapitálu a jeho rozvoje. Učící se organizace. Shareholderské versus stakeholderské pojetí. Zájmová orientace a moc stakeholderů, role top managementu. Management rizika (klasifikace rizika, identifikace faktorů rizika a opatření k jeho snížení).

Seminář 5

Přednáška 6

Trendy v uspořádání organizací

Rozvolňování hierarchických struktur, holdingové uspořádání, strategické podnikatelské jednotky, outsourcing, strategické partnerství, sítě organizací. Management změny: Od invencí k inovacím. Určení potřeby změny, její příprava, realizace, přijetí a stabilizace. Vybrané přístupy managementu změny. Projektový management.

Seminář 6

Test znalostí

Literatura k bloku III:

Truneček, J. 2004: 107 - 224

Veber, J. a kol. 2000: 315 - 380, 490 - 531, 601 - 628, 647 - 676.

Literatura základní:

Handy, C. 1993. Understanding Organisations. Penguin.

Morgan G. 1997. Images of Organization. London: Sage.

Schein, E.H. 1969. Psychologie organizace. Praha: ORBIS.

Truneček, J. 2004. Znalostní podnik ve společnosti znalostí. Praha : Profesional Publishing.

Veber, J. a kol. 2000. Management. Základy, prosperita, globalizace. Praha : Management Press.

Literatura doporučená:

Havelka, M. 1991. Management vademecum. Praha:

Keller, J. 1996. Sociologie byrokracie a organizace. Praha: SLON.

Nový, I. 1993. Podniková kultura a identita. Praha: VŠE. skripta

Workload

četba - 700 stran = 100 hodin

příprava: 30 hodin referáty, teze na semináře + 40 hodin seminární práce

170 hodin = 4 týdny